

Vejen til den hurtige faring med få dødfødte

Thomas Sønderby Bruun, chefkonsulent

Trine Friis Pedersen, konsulent

Grisekongres, MCH Herning Kongrescenter

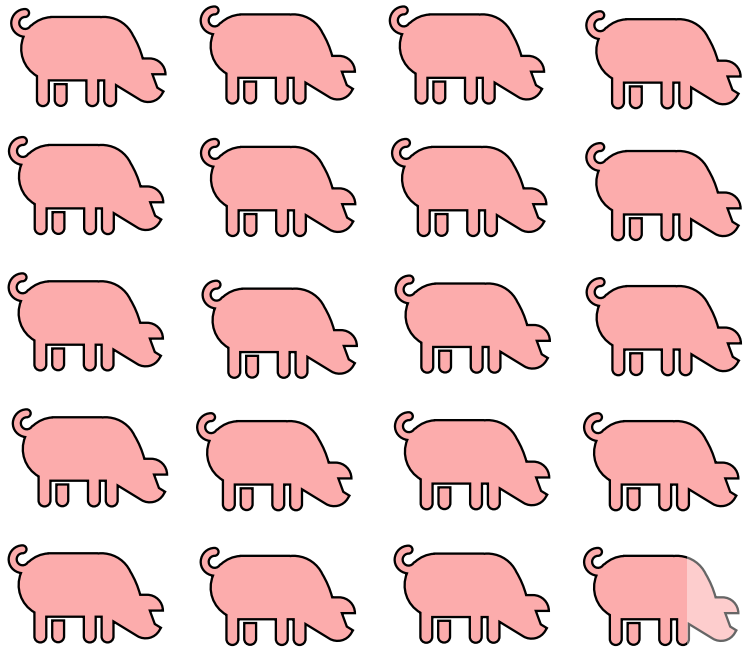
26. oktober 2022

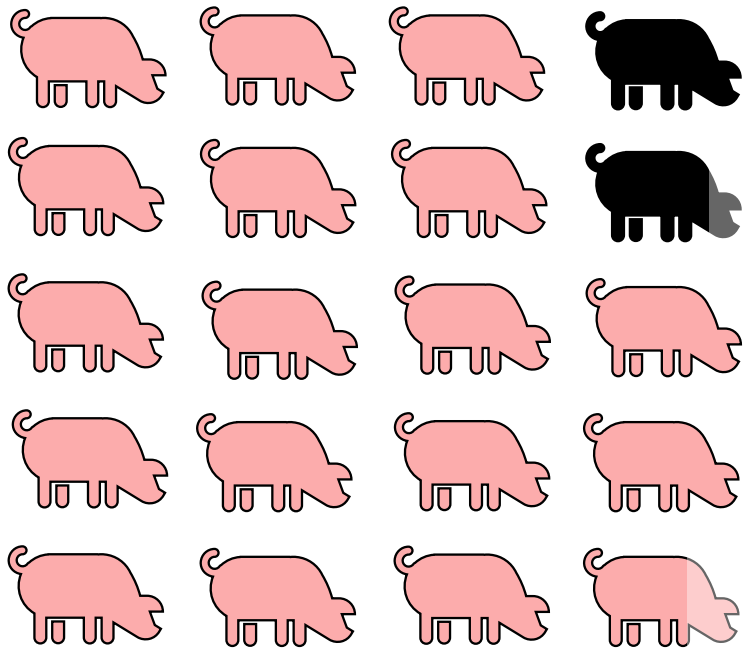
STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

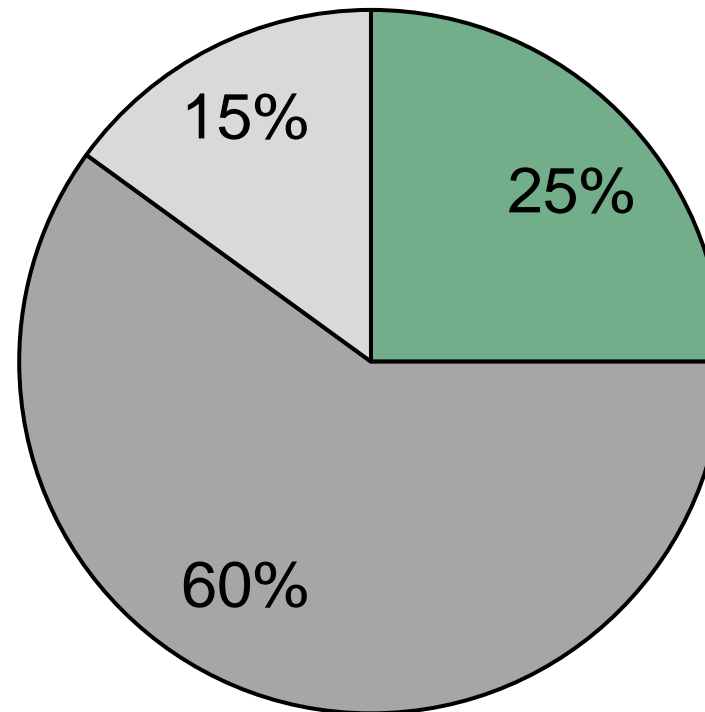
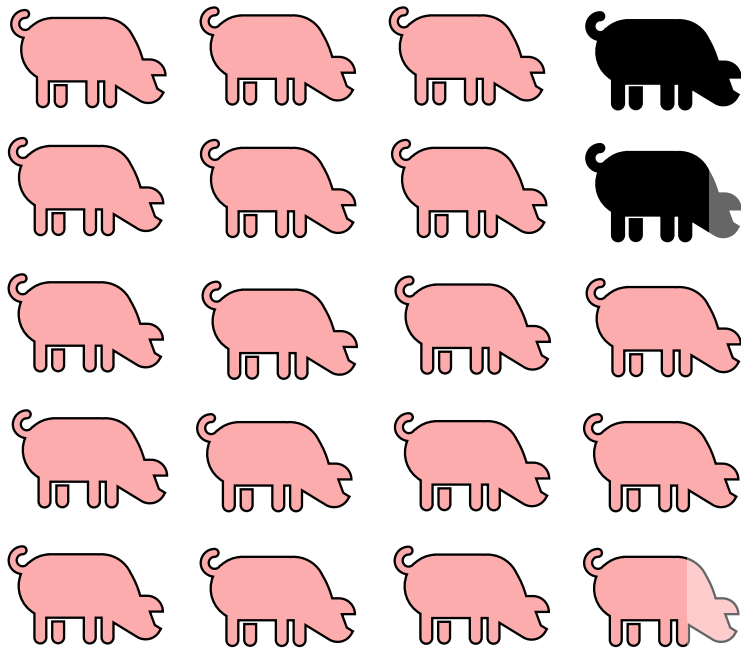
19,8 totalfødte grise

19,8 totalfødte grise - 1,9 dødfødte

19,8 totalfødte grise - 1,9 dødfødte

- Inden faring
- Under faring
- Efter faring

Analyser omkring dødfødte

Din vej til færre dødfødte

Faringshjælp

Faringsovervågning

Fibre

Fodringshyppighed

Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

— Analyser omkring dødfødte —

— Din vej til færre dødfødte —

— Faringshjælp —

— Faringsovervågning —

Fibre

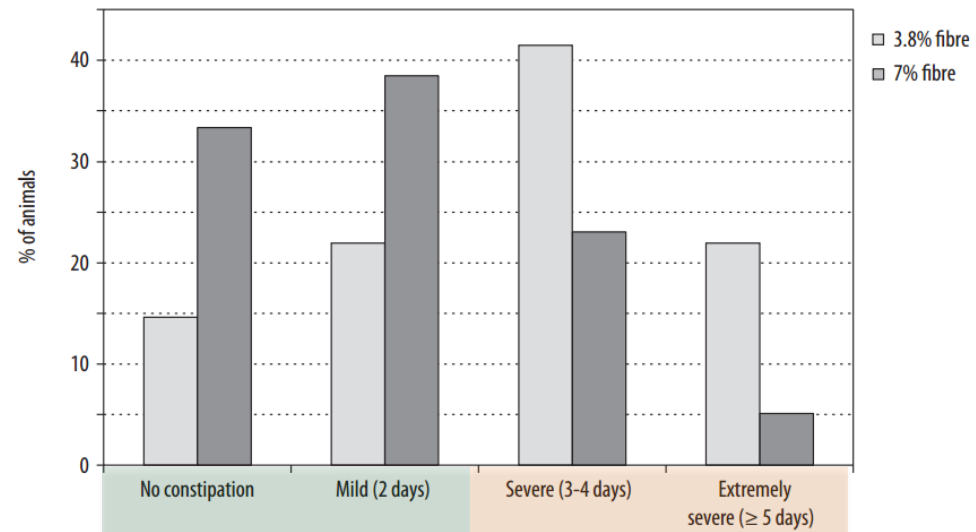
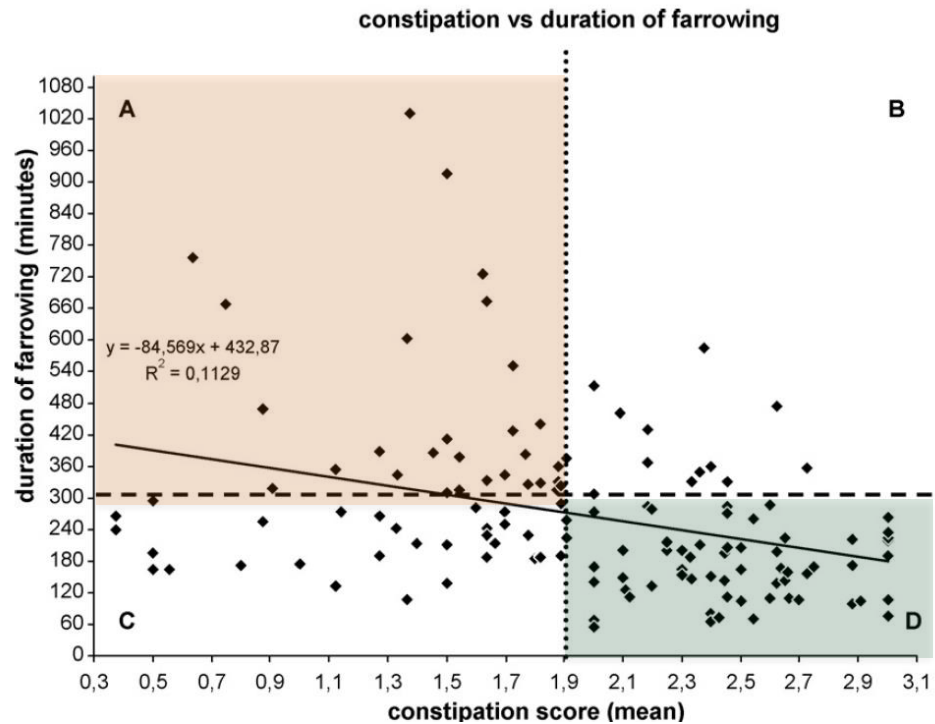
— Fodringshyppighed —

— Foderstyrke —

SEGES
INNOVATION

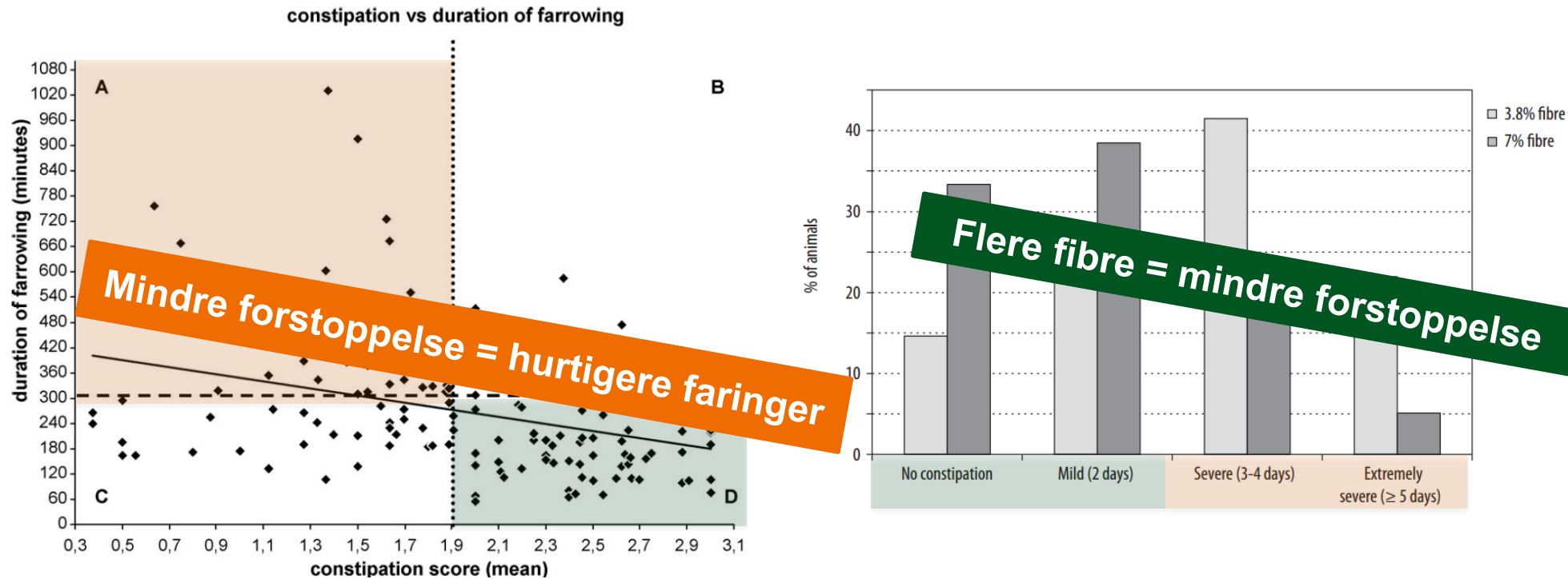
Fibre

Reduktion af forstoppelse samt langsom frigivelse af energi

Fibre

Reduktion af forstoppelse samt langsom frigivelse af energi

Fibre

Kortvarig forøgelse af fibermængde før faring virker

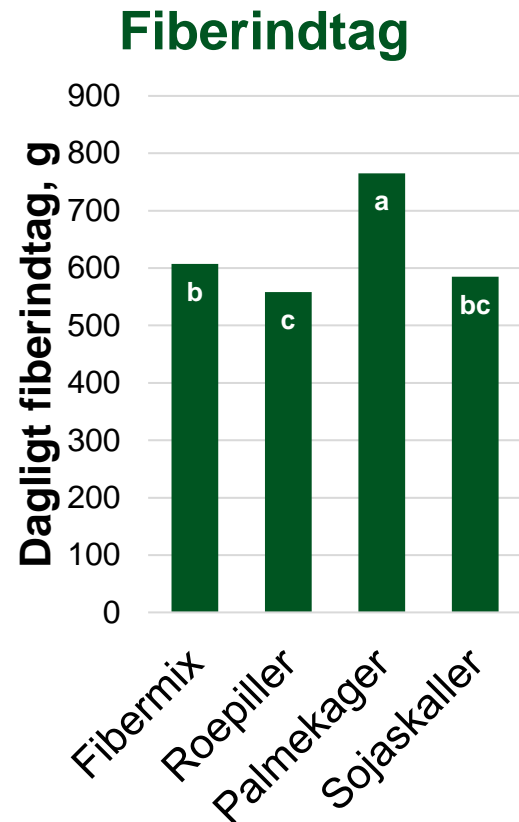
- Foderstyrken justeret fra 3,5 til 3,0 FEso pr. dag 2 dage før forventet faring
- Roepiller: Fra 0 g pr. dag til 168 g pr. dag de sidste 7 dage før faring
- Sojaskaller: Fra 0 g pr. dag til 168 g pr. dag de sidste 7 dage før faring

Gruppe	Kontrol	Forsøg	P-værdi
Hold, stk.	32	32	
Antal søer i alt, stk.	298	322	
Totalfødte grise pr. kuld, stk.	18,4	18,1	0,377
Dødfødte grise i procent af totalfødte grise, %	8,7	6,6	<0,0001
Pattegrisedødelighed i diegivningsperioden, %	14,6	13,7	0,213
Totaldødelighed blandt pattegrise, %	22,3	19,9	0,004
Gennemsnitlig andel søer førstegangsbehandlet mod MMA 0-7 dage efter faring, %	6,4	5,3	0,664

¹ Alle værdier i tabellen er lsmeans. De angivne P-værdier angiver, om forskellene var statistisk sikre. Kun ved P<0,05 blev effekten betragtet som statistisk sikker.

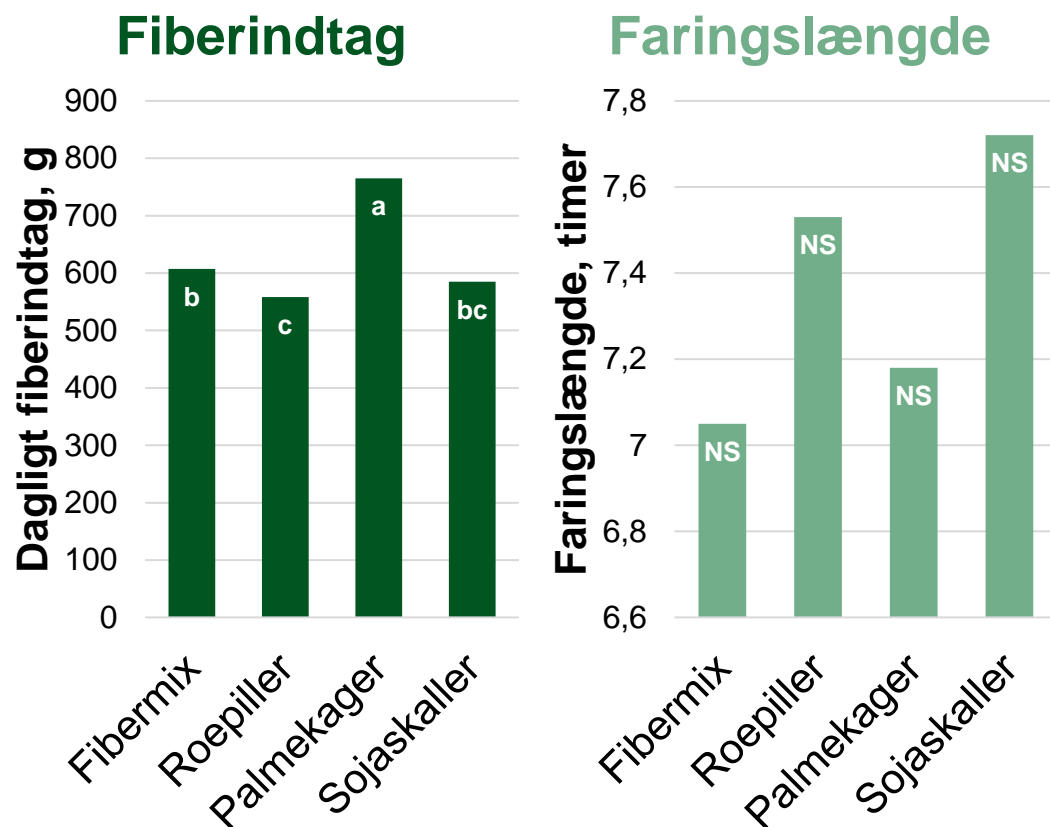
Fibre

Effekt af forskellige fiberkilder på faringen

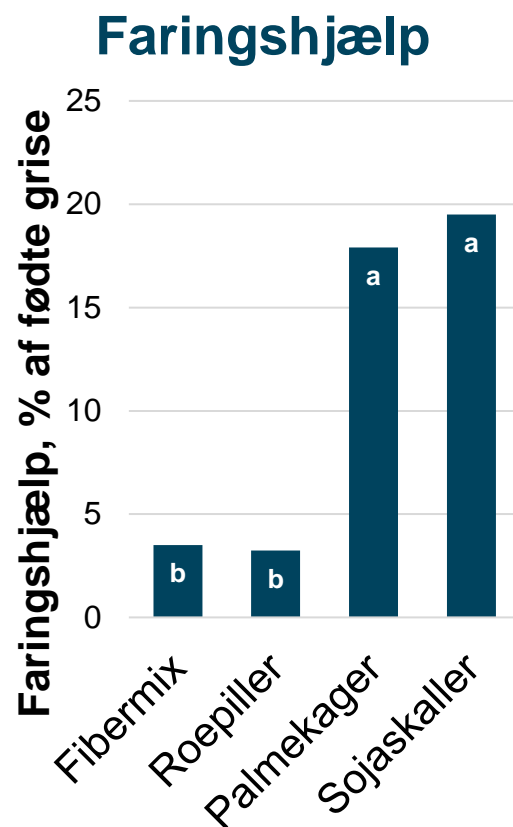
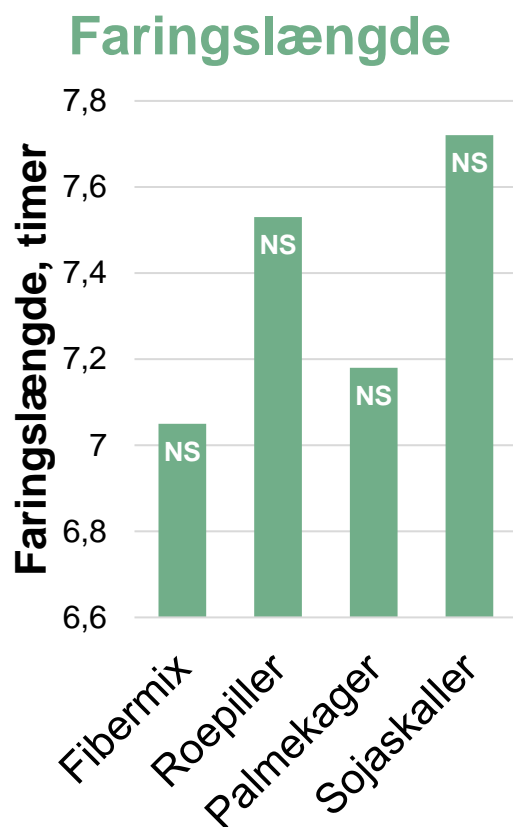
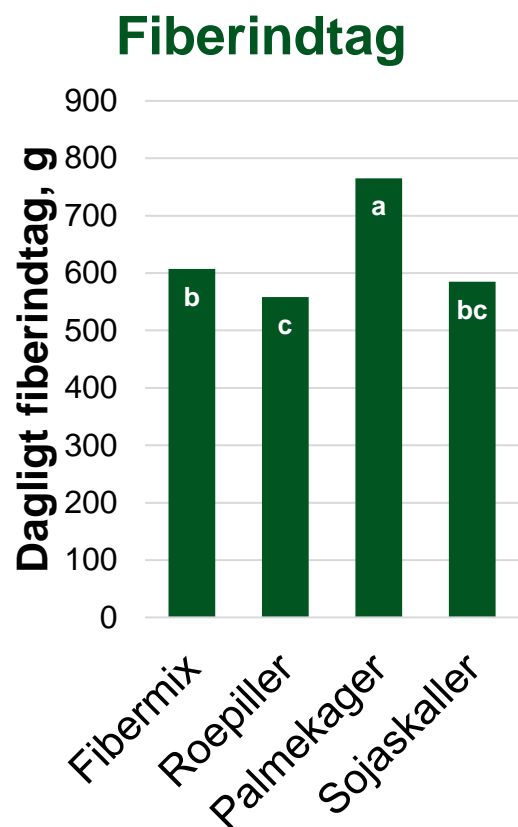
Fibre

Effekt af forskellige fiberkilder på faringen

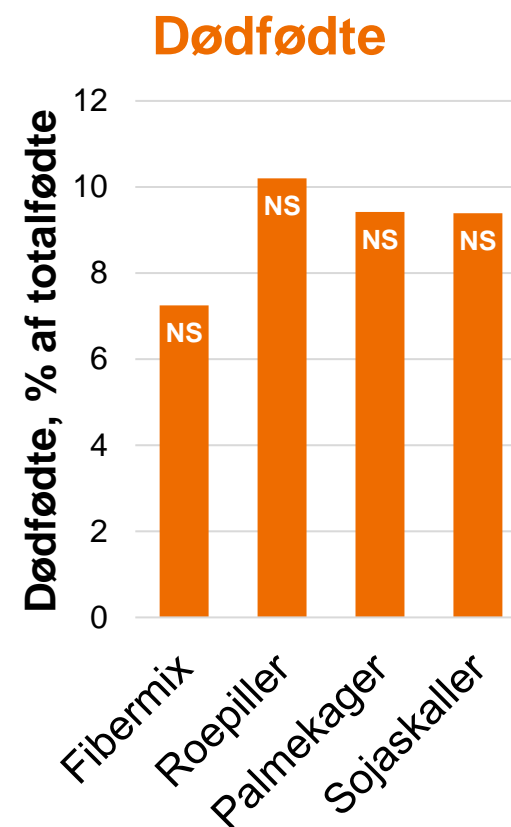
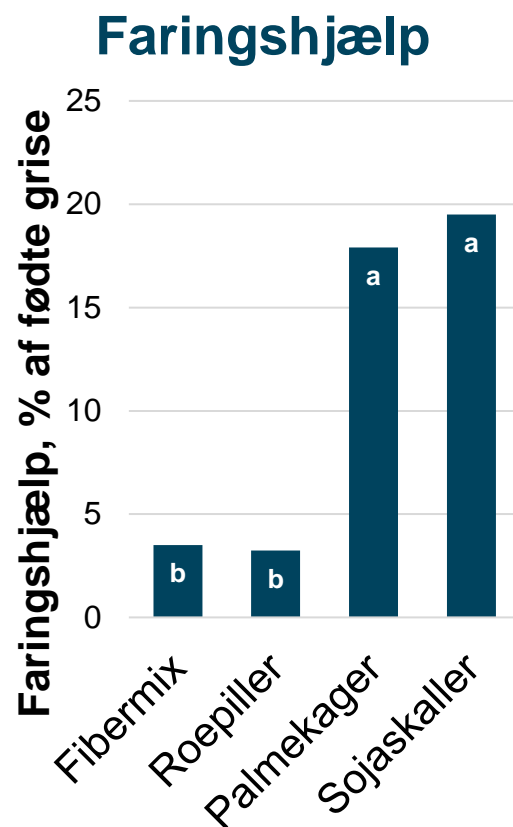
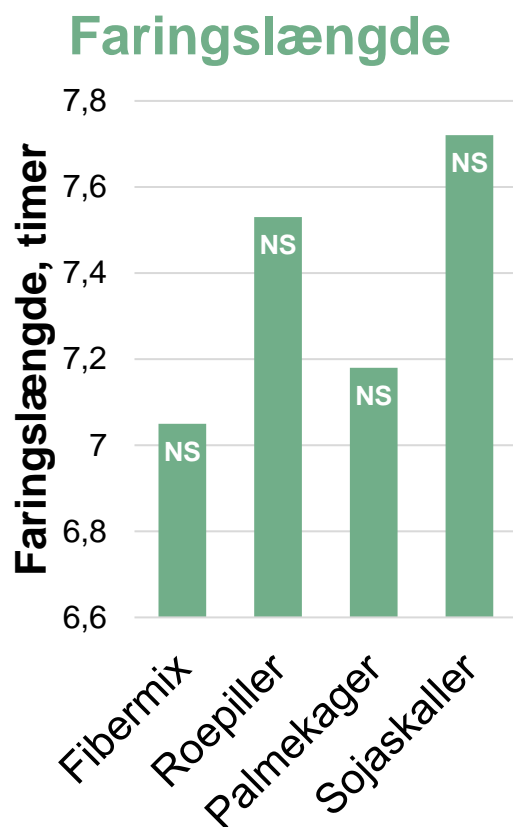
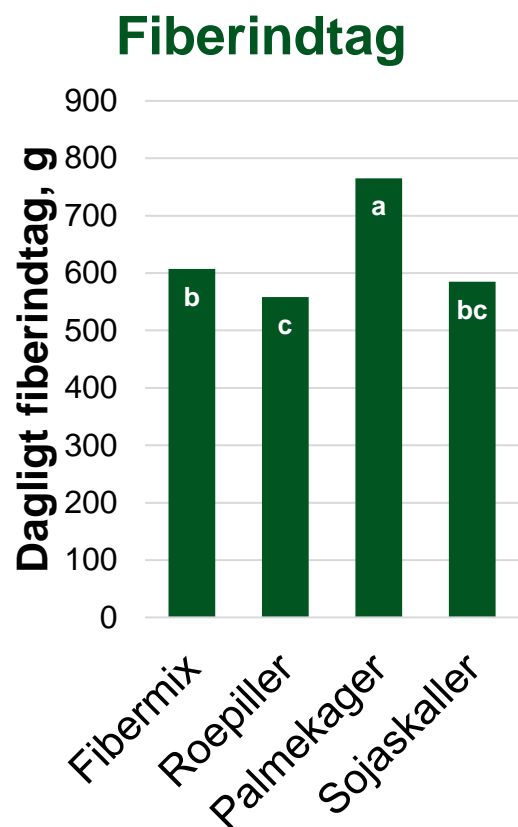
Fibre

Effekt af forskellige fiberkilder på faringen

Fibre

Effekt af forskellige fiberkilder på faringen

— Analyser omkring dødfødte —

— Din vej til færre dødfødte —

— Faringshjælp —

— Faringsovervågning —

Fibre

Fodringshyppighed

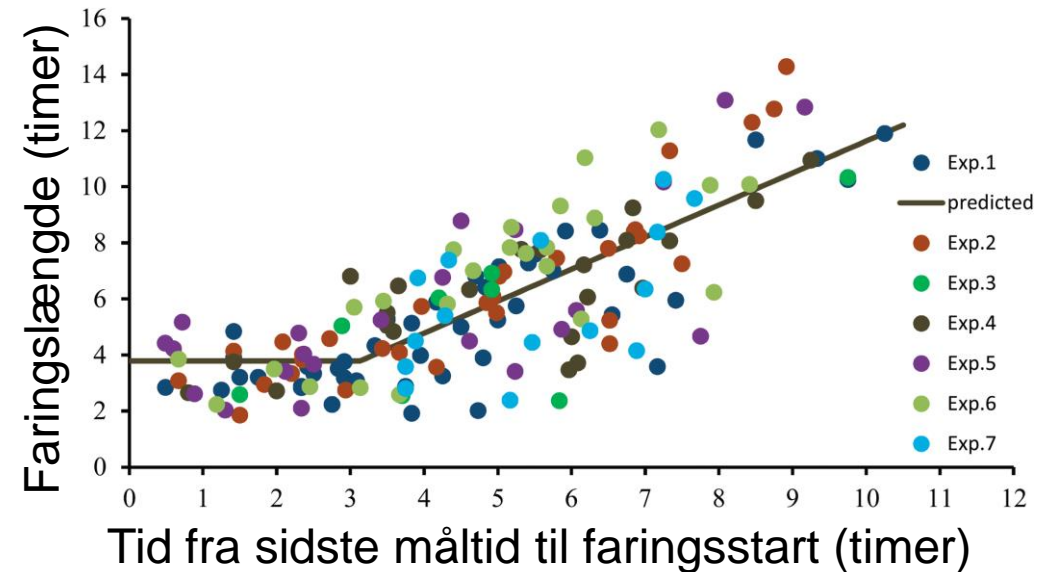
Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

Fodringshyppighed

Analyse af forskellige forsøg på AU har vist et potentiale

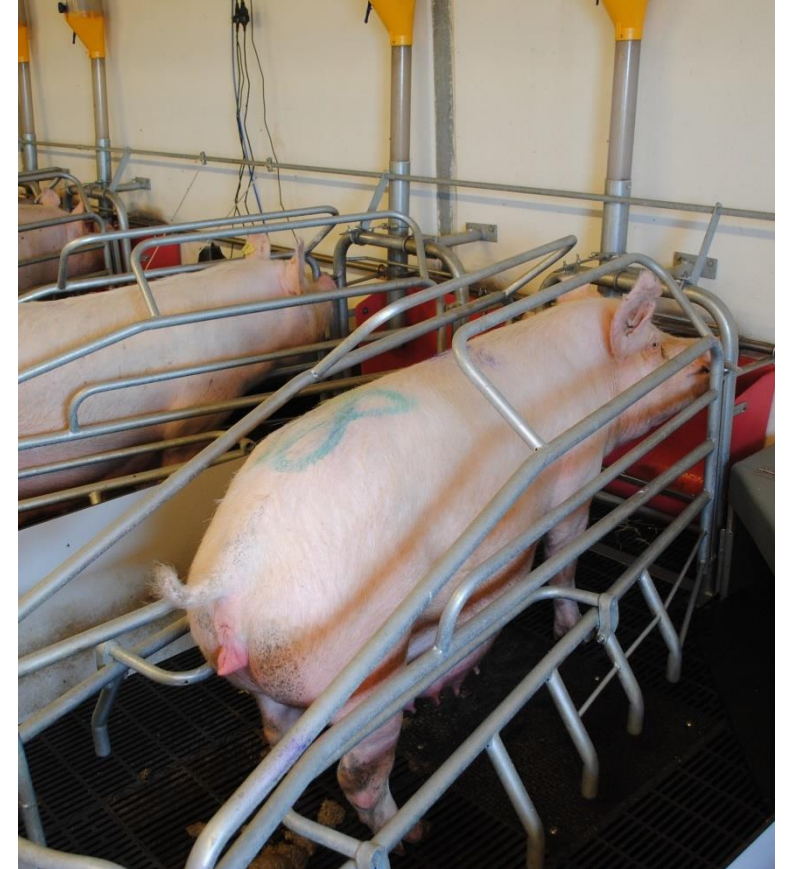
- Faringslængden tiltager lineært fra ca. 3 timer efter at soen er fodret
- Glukoseoptaget er faldende fra ca. 2 timer efter fodring
- Fibre skal sikre den langsomme energi mellem fodringerne

Fodringshyppighed

Hvad kan I gøre af forskel ude i staldene?

- Den nemme løsning
 - Placering af 3 fodringer jævnt fordelt over døgnet
 - Overveje, om 4 fodringer jævnt fordelt er endnu bedre
- Det skal I være opmærksomme på
 - Kan fodringspræcisionen klare 4 daglige udfodringer
 - Minimumsdoseringer af vådt og tørt foder

Din vej til færre dødfødte

Analyser omkring dødfødte

Faringshjælp

Faringsovervågning

Fibre

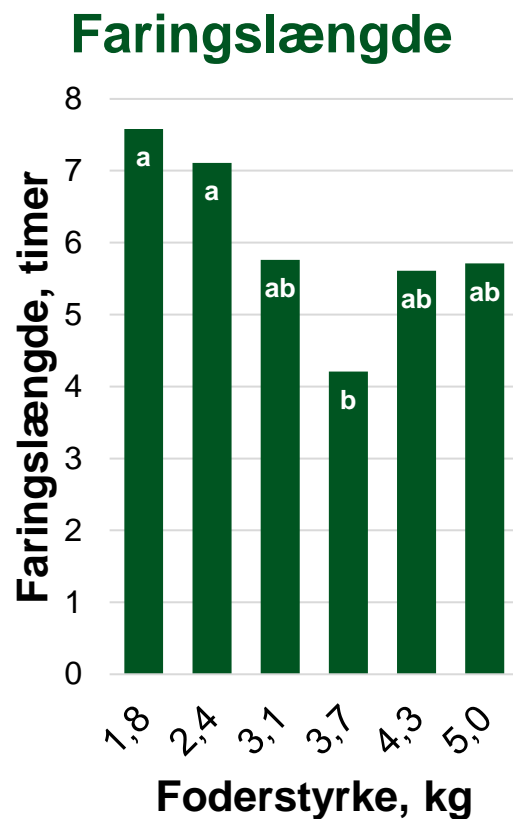
Fodringshyppighed

Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

Foderstyrke

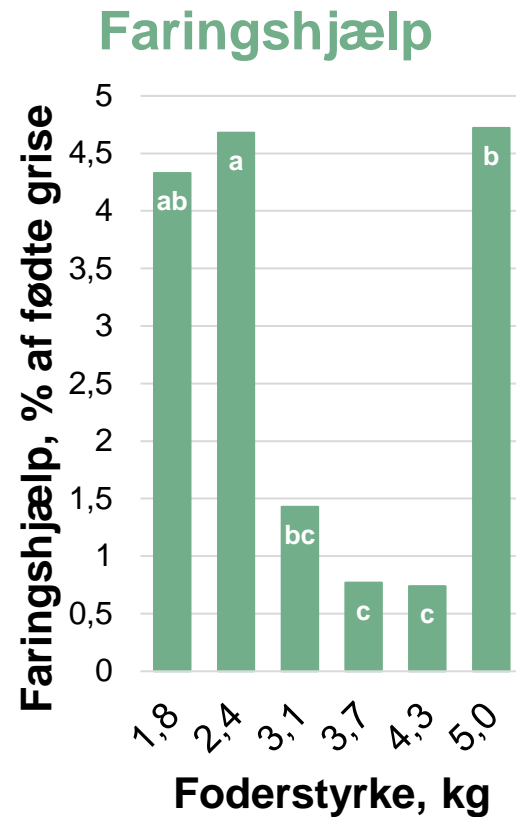
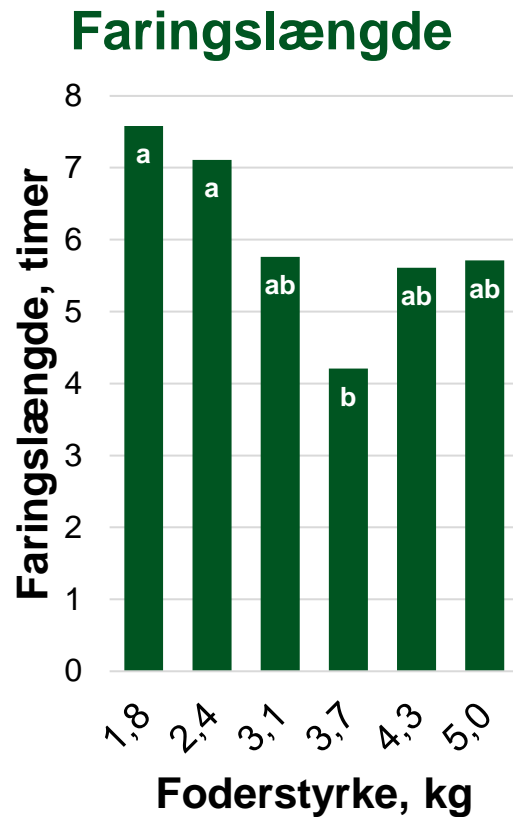
En højere foderstyrke før faring giver bedre faringer

For lidt og for meget foder kan virke som en forstoppelse

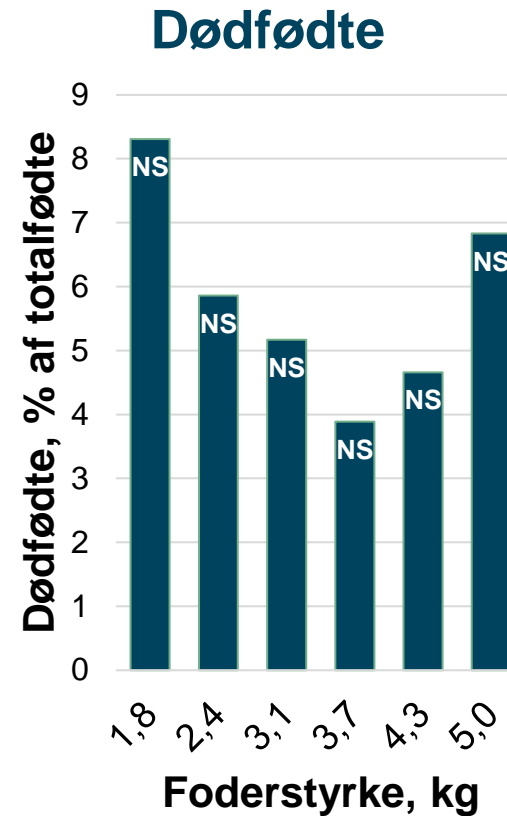
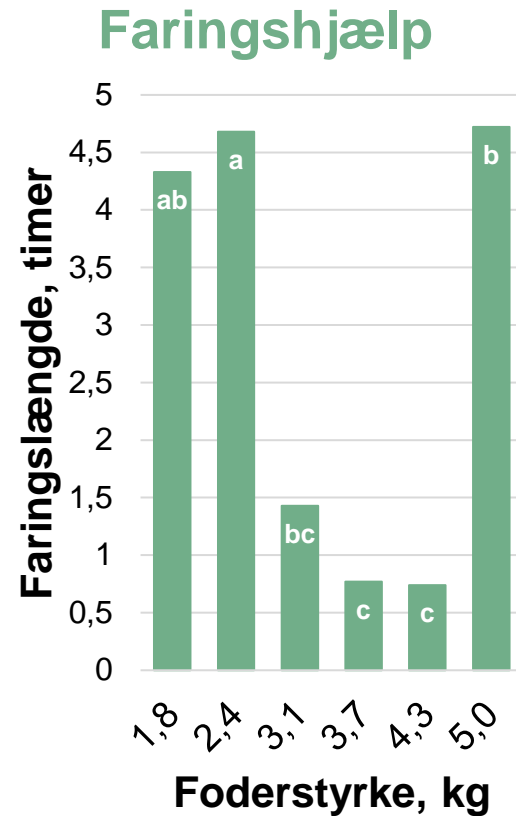
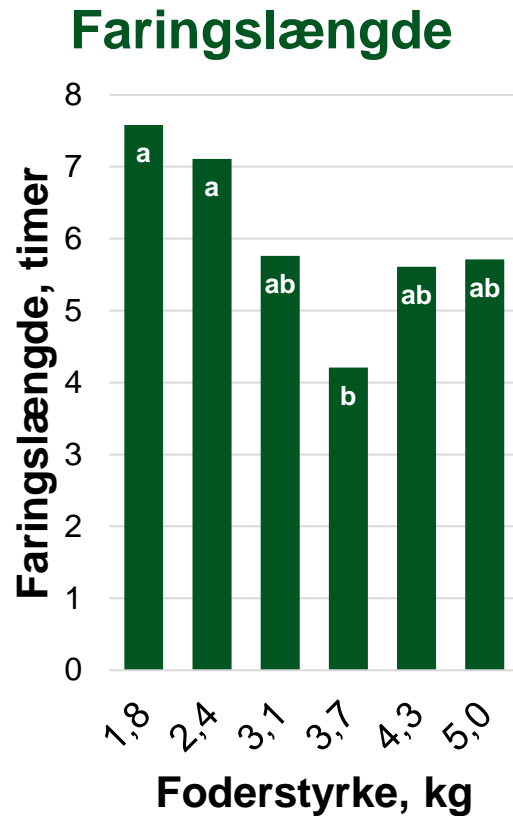
Foderstyrke

En højere foderstyrke før faring giver bedre faringer

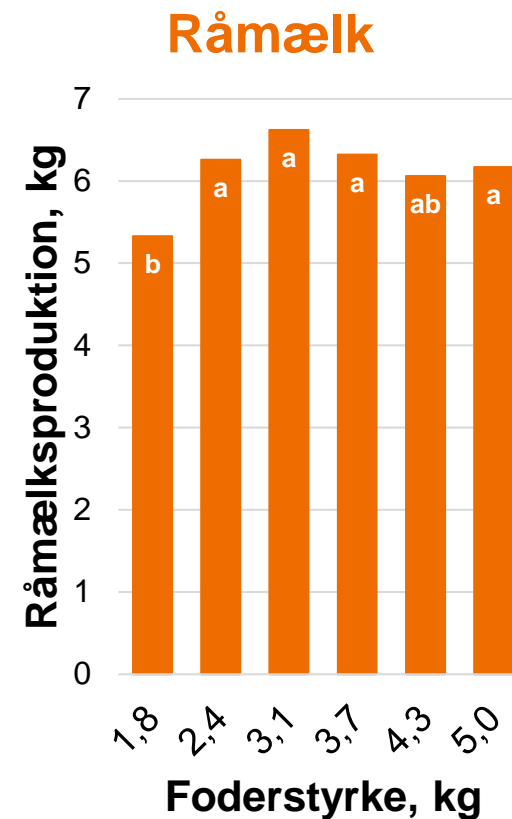
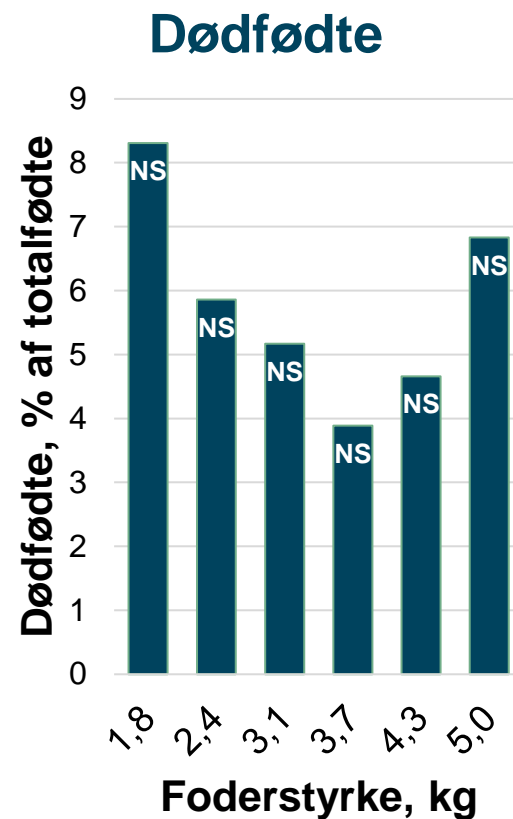
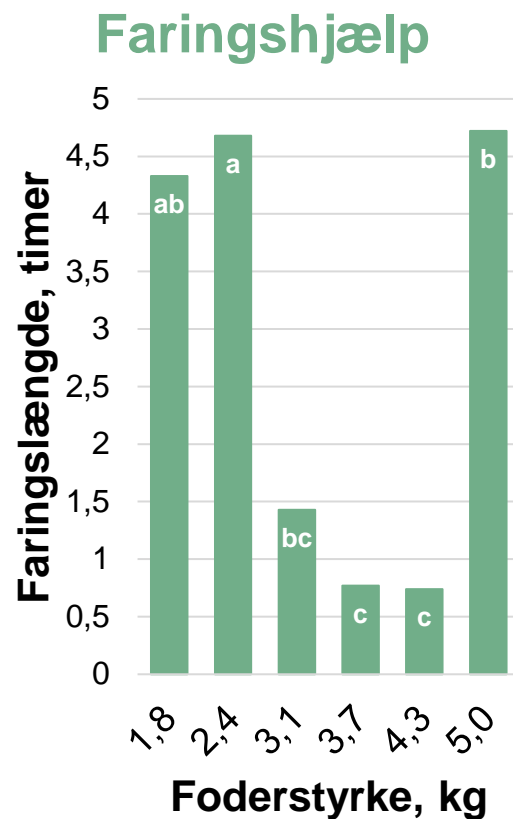
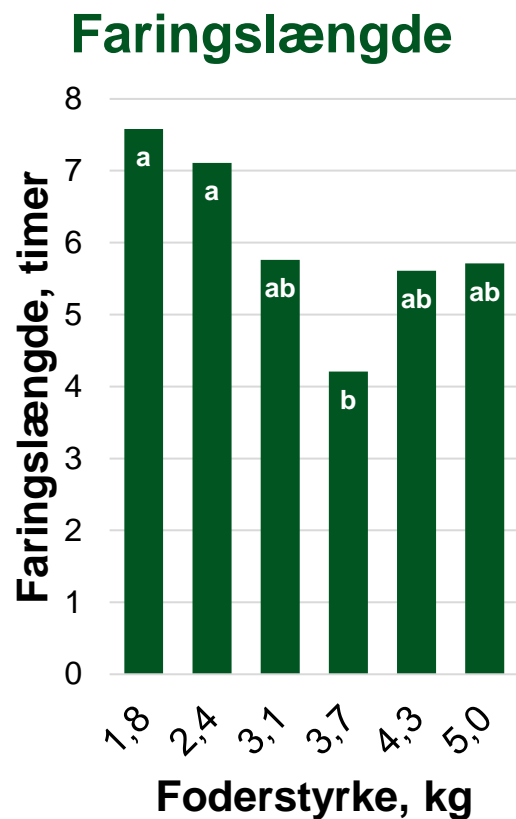
Foderstyrke

En højere foderstyrke før faring giver bedre faringer

Foderstyrke

En højere foderstyrke før faring giver bedre faringer

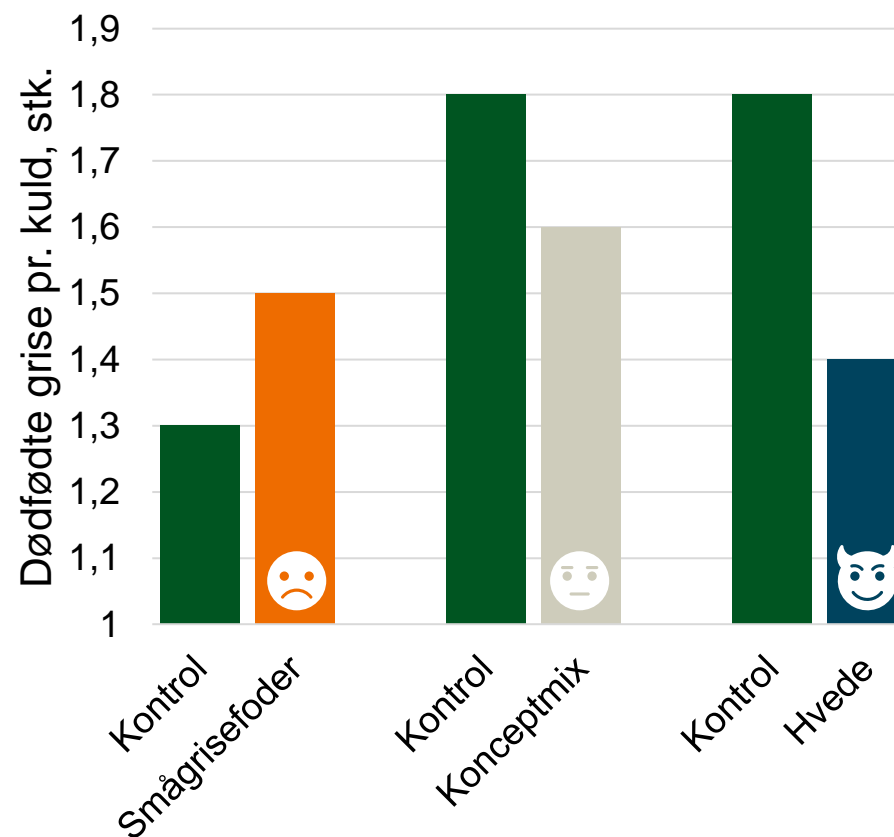

Foderstyrke

En højere foderstyrke og mindre protein før faring giver færre dødfødte

måske

- Søer indsat i farestalden
 - 3,5 FEso pr. dag
 - 2 dage før faring 3,0 FEso pr. dag
- Ekstra foder mindst 2 dage før forventet faring
 - 1 FEso pr. dag i smågrisefoder
 - 1 FEso pr. dag i konceptmix
 - 1 FEso pr. dag i hvede

Foderstyrke

En højere foderstyrke og mindre protein før faring giver færre dødfødte

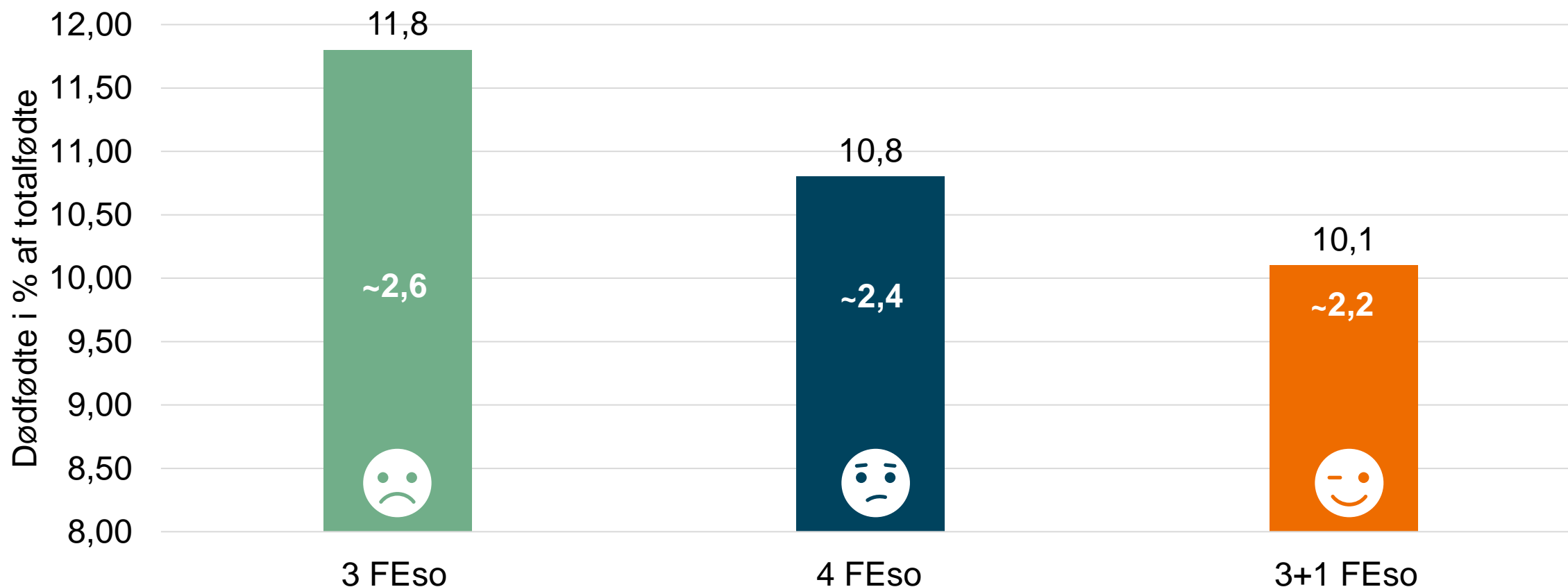

- 2 besætninger
- 3 daglige fodringer (kl. 5:30/11:30/23:00)
- Kun 3.-7. kuldssøer indgår

Foderstyrke

En højere foderstyrke og mindre protein før faring giver færre dødfødte

statistisk sikkert

P-værdi 3 FEso mod 4 FEso: 0,23

P-værdi 3 FEso mod 3+1 FEso: 0,03

SEGES
INNOVATION

Din vej til færre dødfødte

Analyser omkring dødfødte

Faringshjælp

Faringsovervågning

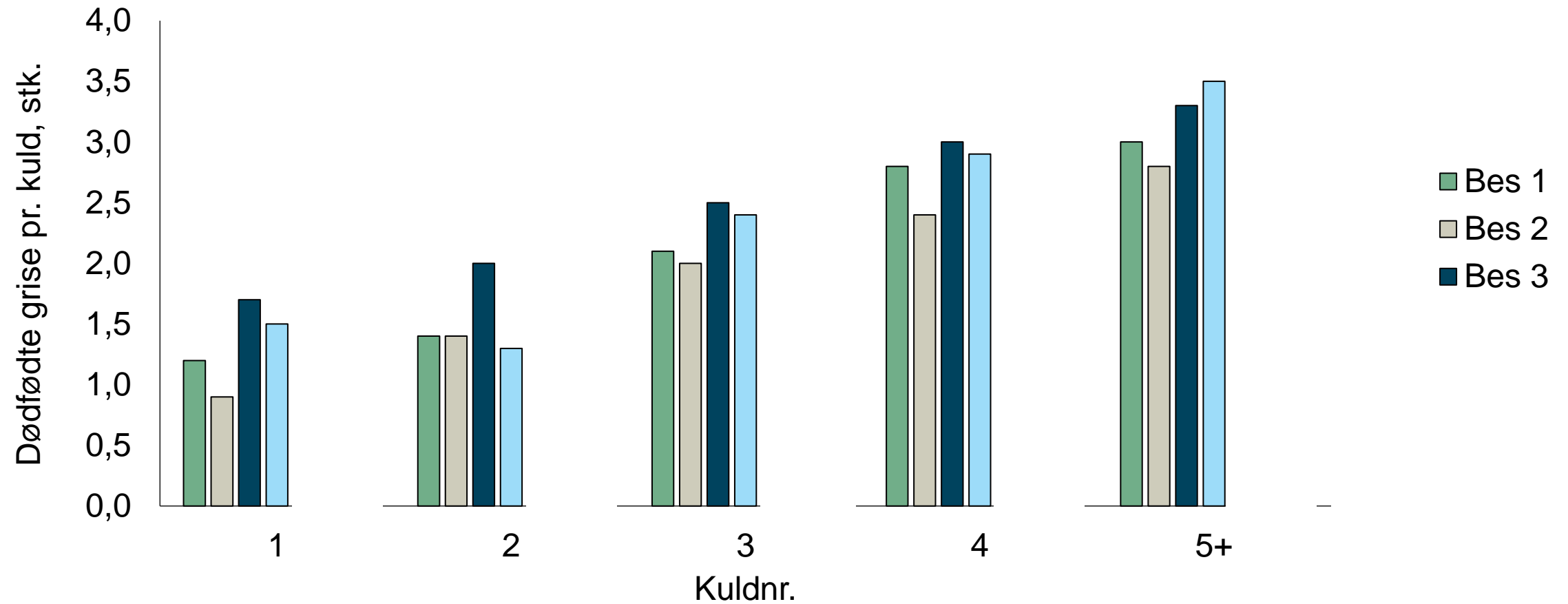
Fibre

Fodringshyppighed

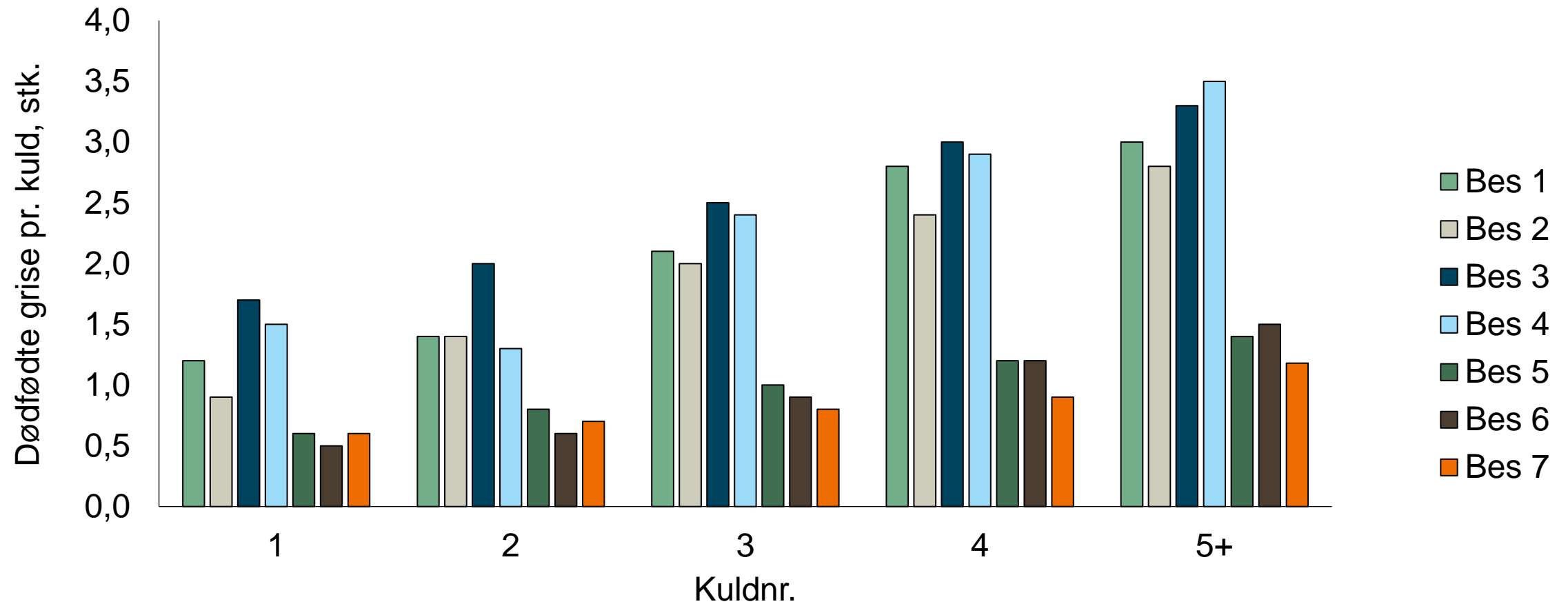
Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

Dødfødte grise pr. kuld i besætninger uden ekstra overvågning

Dødfødte grise pr. kuld i besætninger med ekstra overvågning

Hvor meget skal man redde / hvor meget må det koste

Scenarie 1

- 7-kg gris koster 250 kr.
- 1900 søer
- Redder 40 grise pr. uge
- Arbejdstid aften og nat: 30 timer
- Arbejds løn: 170 kr./time

- Ekstra solgte grise: 520.000 kr.
- Lønudgift: 265.200 kr.
- Fortjeneste: 254.800 kr.

Scenarie 2

- 7-kg gris koster 250 kr.
- 1000 søer
- Redder 20 grise pr. uge
- Arbejdstid aften og nat: 25 timer
- Arbejds løn: 170 kr./time

- Ekstra solgte grise: 260.000 kr.
- Lønudgift: 221.000 kr.
- Fortjeneste: 39.000 kr.

Eksempler på organisering af overvågning i 2 besætninger med udvidet overvågning

Besætning 1

0,9 dødfødte, 18,0 levendefødte

10 % døde i farestalden

80 faringer i ugen

- Overvågning dag:
 - 07.00-15.30
- Overvågning aften:
 - Man 20.00-22.30
 - Tir + ons: 18.00-02.00
 - Tors: 17.00-23.00

Besætning 2

0,9 dødfødte, 18,4 levendefødte

12 % døde i farestalden

150 faringer i ugen

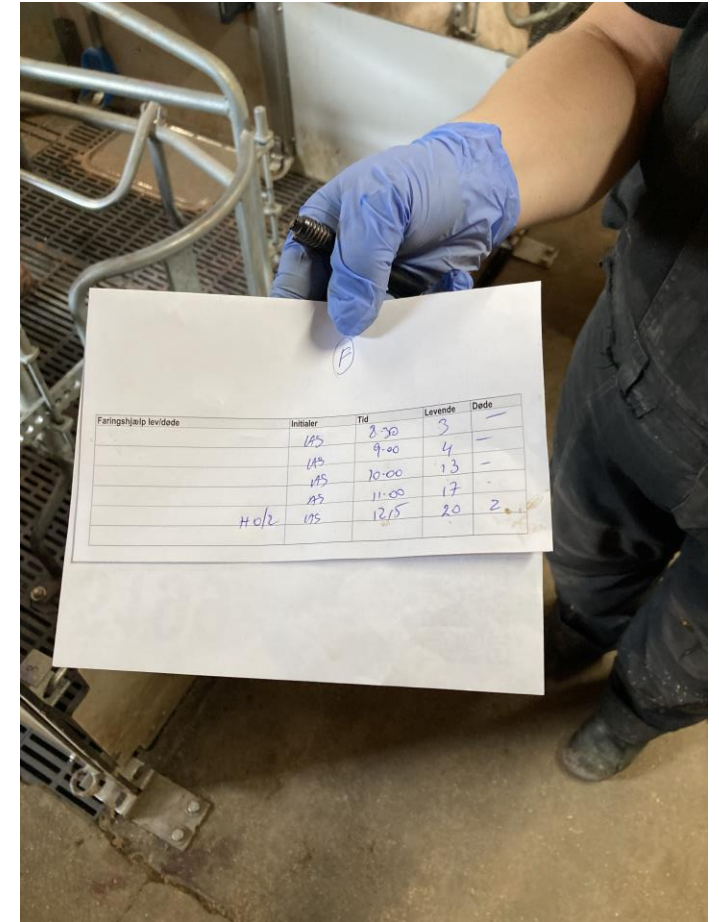
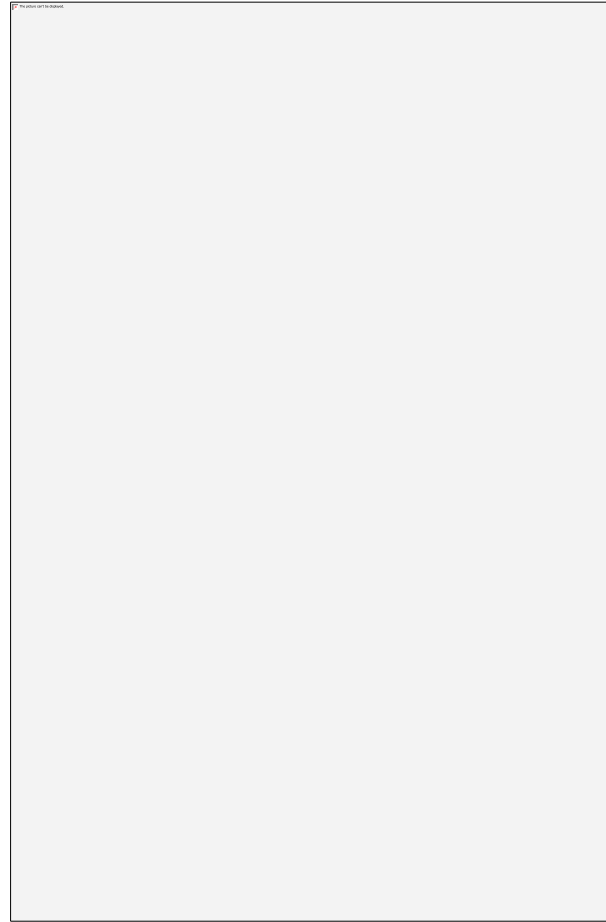
- 24-timers overvågning alle ugens dage
- Døgnet deles af 3 personer
 - 06.00-14.00
 - 14.00-20.00
 - 20.00-06.00

Faringsovervågning

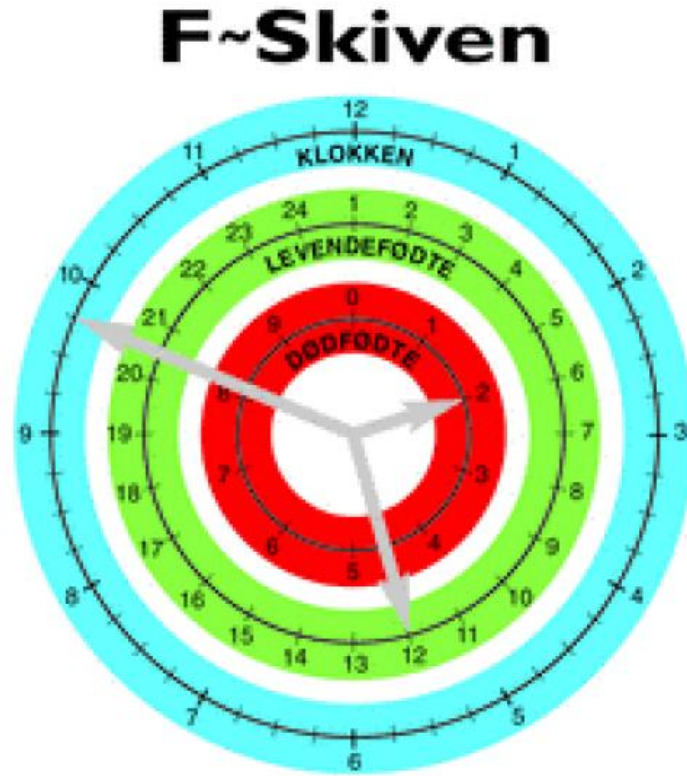
- Der bør være faringsovervågning, når der er faringer i gang
 - Hele døgnet eller når der fødes flest grise
 - Kan målrettes
- Organiser faringsovervågningen
 - Én medarbejder har vagten
 - Runde hvert 30. min (stopur)
 - Alle farende søer tilses, antal grise hos soen tælles og noteres

Hold overblikket ved simple registreringer

Hold overblikket

Search: f-skiven [X] Annuller

F F-Skiven
Produktivitet **ÅBN**

Opret faring i Stald 1
Dato: 25/06-2015
Tidspunkt: 11:04
146 23365
Levendeføde: 16, 17, 18, 19, 20
Dødføde: 02, 03, 04, 05, 06
Fødselshjælp:
Måske færdig:
Færdig:
Gem & Ny
Gem & Luk
Afbrød

Stald 1
Sti Nr: 142 - So 10562
Sti Nr: 146 - So 23365
Tilføj Faring
Slet Stald
Luk & Tilføj Alarm

Tilføj Alarm til Stald 1
Alarm om 30 minutter
Alarm om 45 minutter
Antal aktuelle faringer med fødselshjælp i Stald 1: 2

CLOUDFARMS

20.20 [Icons] Voigt 4G LTE1 [Signal]

12:16

Faring

So Faring: 3826 Farestald/: 142/5
15 5
Mumm.
Ingen problemer Startet
Gem
0 1 2 3 4
5 6 7 8 9
10 11 12 13 14
15 16 17 18 19
>

Video fra besætning med udvidet faringsovervågning

— Analyser omkring dødfødte —

— Din vej til færre dødfødte —

Faringshjælp

— Faringsovervågning —

Fibre

— Fodringshyppighed —

Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

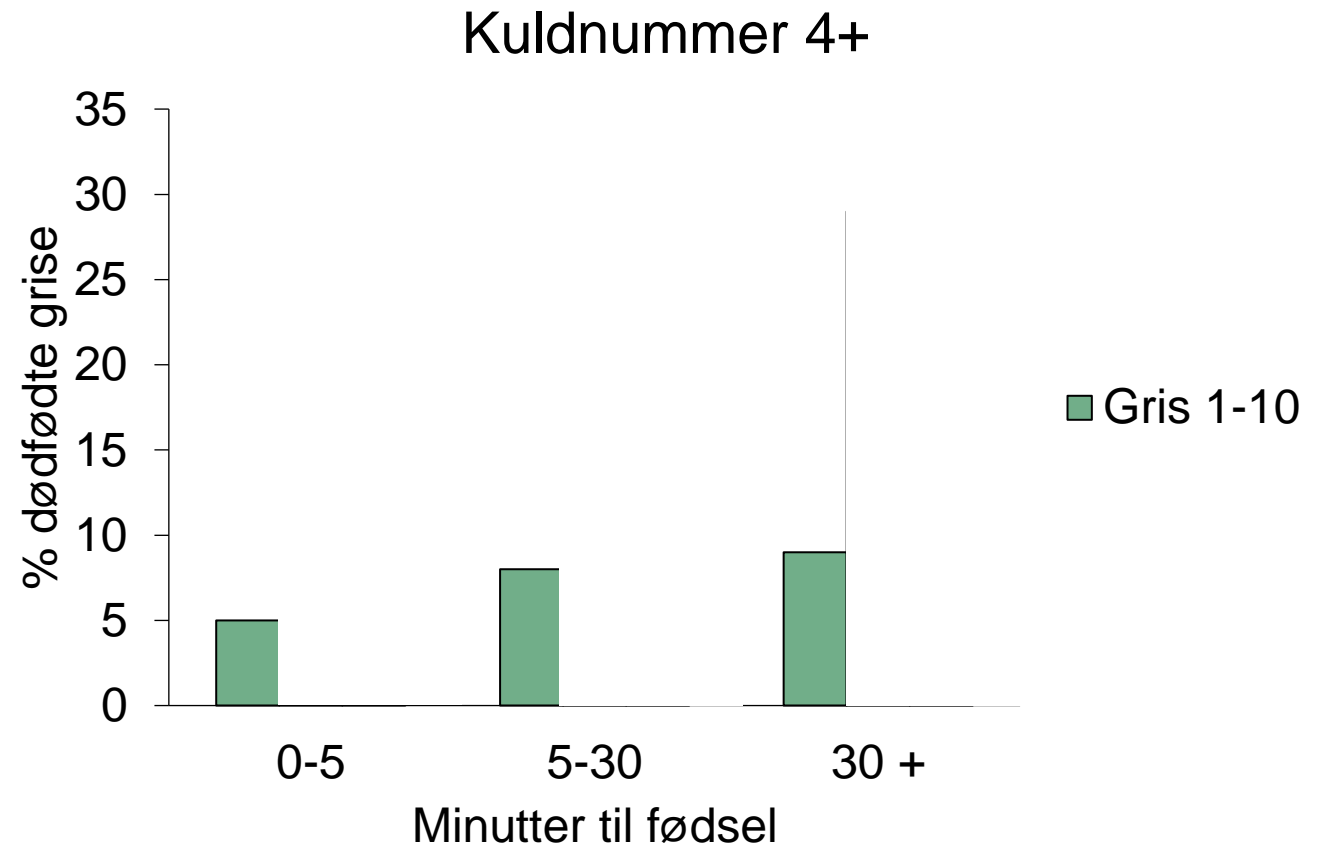
A close-up photograph of a pig's rear end and tail. A small, pink piglet is lying on a dark metal grate directly in front of the pig's rectum. The pig's skin is light brown and has some redness around the rectal area. A blue-handled tool is visible on the left side of the frame.

Disclaimer

Det er ikke nok kun at overvåge søerne
Rettidig fødselshjælp er et must

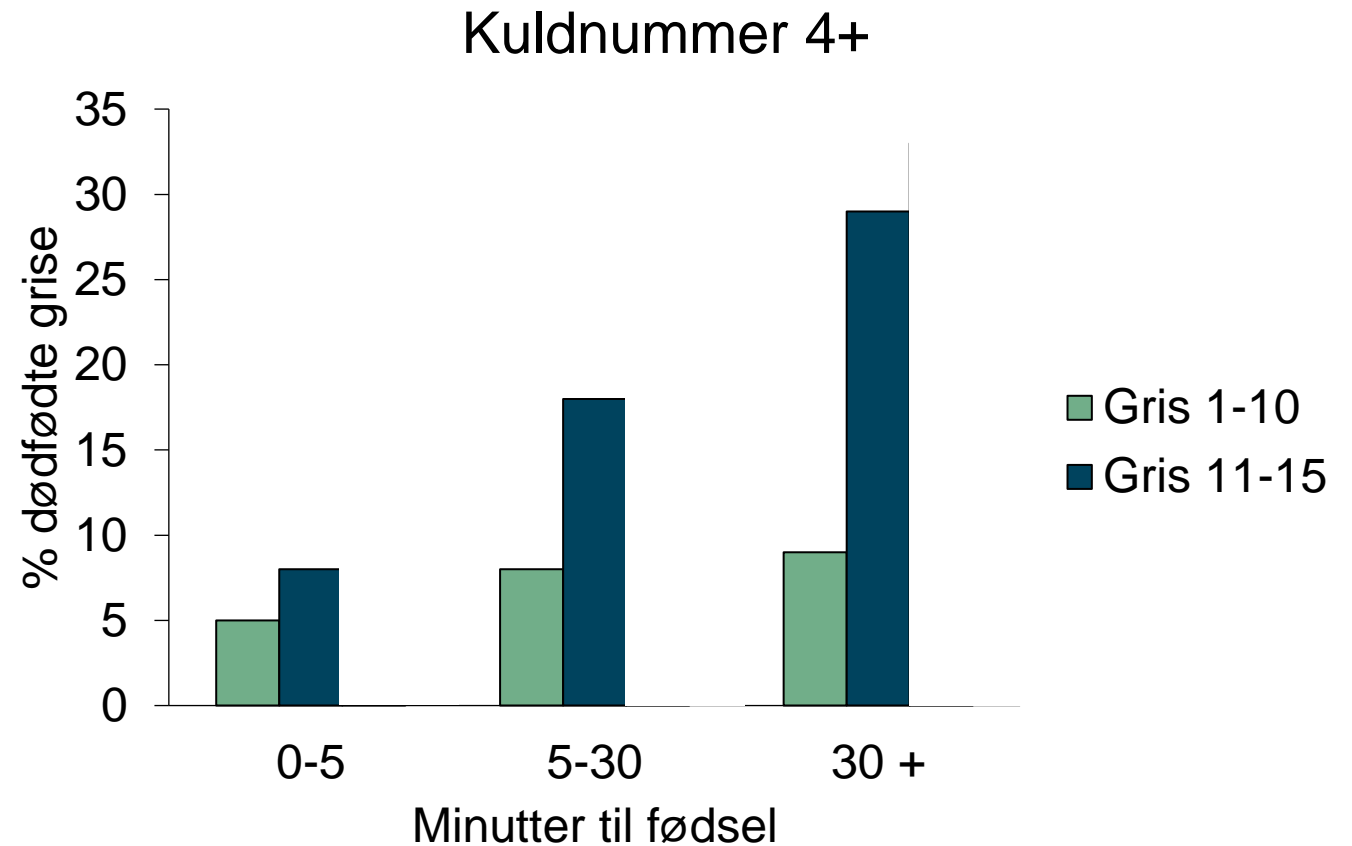
Risiko for at være dødfødt

- Ældre søer
- Gris 1-10

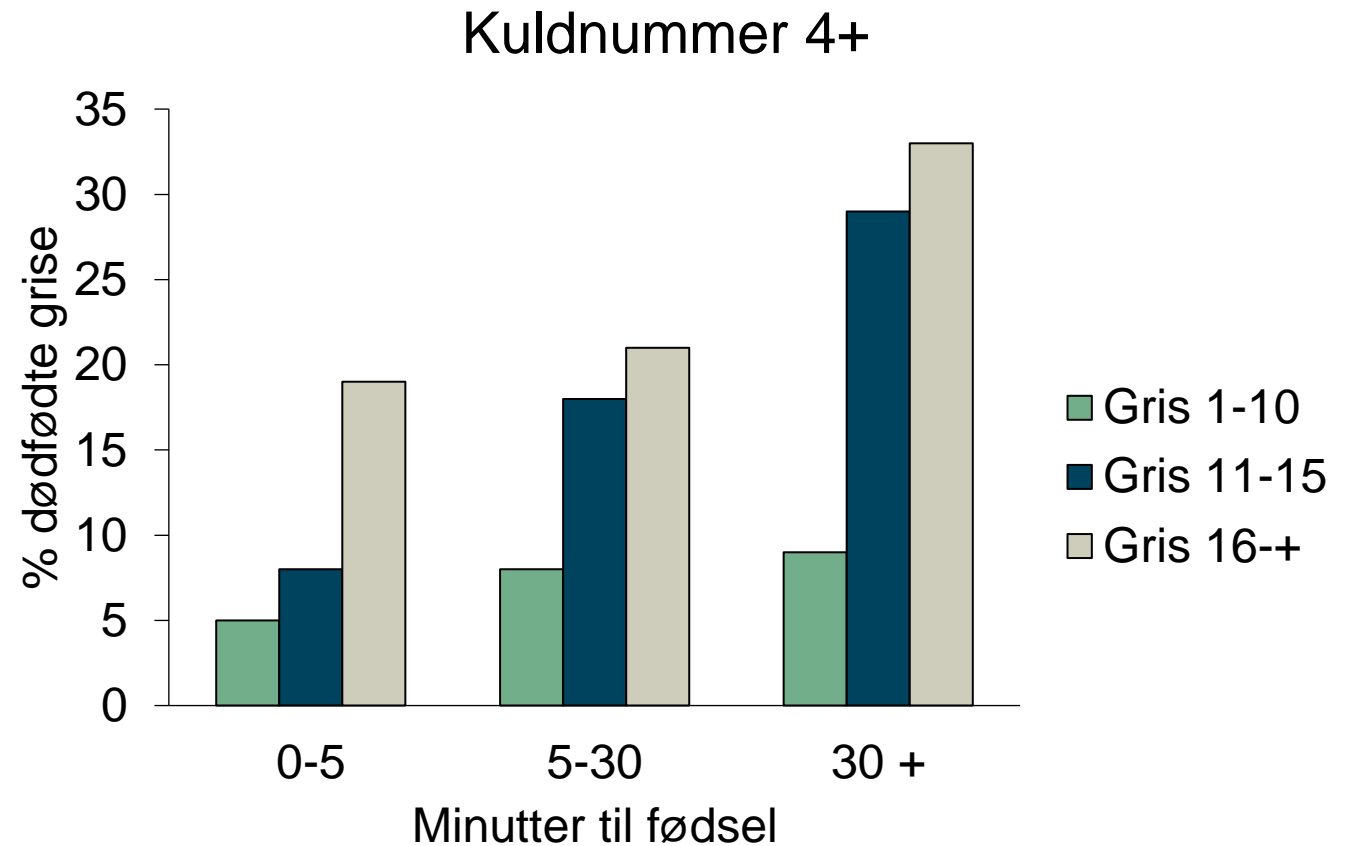
Risiko for at være dødfødt

- Ældre søer
- Gris 11-15

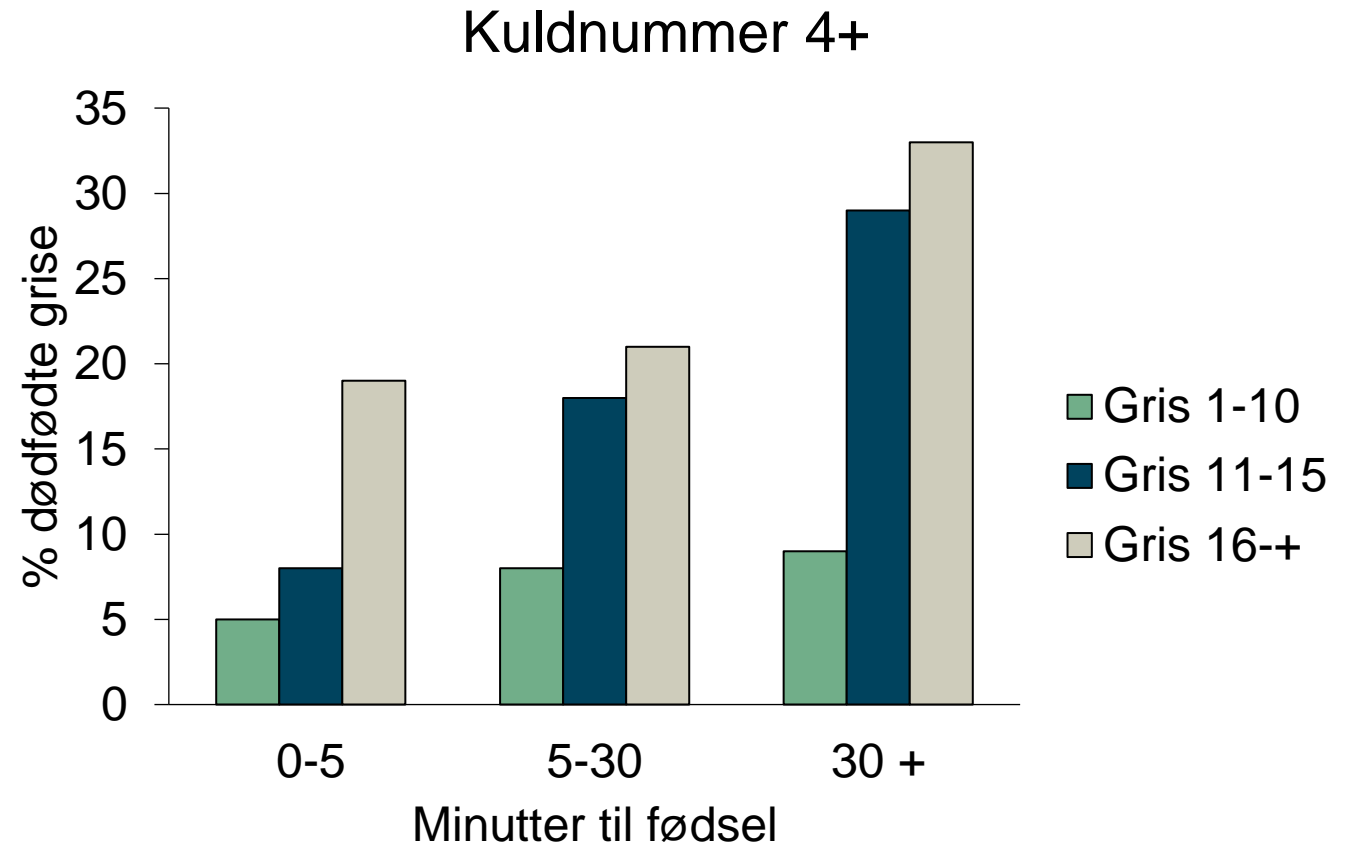
Risiko for at være dødfødt

- Ældre søer
- Gris 16+

Grundregel for fødselshjælp

- 1 time imellem de første 1-3 grise
- Derefter hver halve time
- Tæl antal grise
- Skal foregå hygiejnisk

Når pattegrisene fødes hurtigt indtager de mere råmælk

	Hurtig farende so	Gennemsnitlig farende so	Langtrukken farende so
Førstefødt pattegris			
Midt-født pattegris			
Sidstfødte pattegris			

Når pattegrisene fødes hurtigt indtager de mere råmælk

	Hurtig farende so	Gennemsnitlig farende so	Langtrukken farende so
Førstefødt pattegris	100 %		
Midt-født pattegris	91 %		
Sidstfødte pattegris	95 %		

Når pattegris fødes hurtigt indtager de mere råmælk

	Hurtig farende so	Gennemsnitlig farende so	Langtrukken farende so
Førstefødt pattegris	100 %	80 %	85 %
Midt-født pattegris	91 %	72 %	76 %
Sidstfødte pattegris	95 %	74 %	69 %

Når pattegrisene fødes hurtigt indtager de mere råmælk

	Hurtig farende so	Gennemsnitlig farende so	Langtrukken farende so
Førstefødt pattegris	100 %	80 %	85 %
Midt-født pattegris	91 %	72 %	76 %
Sidstfødte pattegris	95 %	74 %	69 %

Ekstra ting som med fordel kan udføres ifm. overvågning

- Splitmalkning
- Mindsteamme
- Flytte små og svage grise til yver/hule
- Kuldudjævning og/eller klargøring
 - Opmærkning af grise
 - Overblik over behov for ammesøer
- Raskmelding af so

Opmærkning af grise

Farvekoder

- Kl. 20-02 Blå → kuldudj. kl. 8.00
- Kl. 02-07 Rød → kuldudj. kl. 14.00
- Kl. 07-15 Grøn → kuldudj. kl. 20.00
- Kl. 15-20 Sort → kuldudj. kl. 02.00

45

SEGES
INNOVATION

Analyser omkring dødfødte

Din vej til færre dødfødte

Faringshjælp

Faringsovervågning

Fibre

Fodringshyppighed

Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

Analyser omkring dødfødte

Overblik med optællinger – her 1,9 dødfødte i gennemsnit

Dødfødte \ Kuld	1	2	3	4	5	6	7..12	Sum	%	Akk. %
0	93	73	26	24	17	10	11	254	29,4	29,4
1	43	48	39	33	5	18	15	201	23,2	52,6
2	23	36	23	39	21	10	9	161	18,6	71,2
3	18	11	16	18	19	12	8	102	11,8	83,0
4	5	5	14	18	8	6	6	62	7,2	90,2
5..9	5	4	12	12	14	16	11	74	8,6	98,7
10..25			2	3	1	2	3	11	1,3	100,0
Sum	187	177	132	147	85	74	63	865	100,0	
%	21,6	20,5	15,3	17,0	9,8	8,6	7,3	100,0		
Akk. %	21,6	42,1	57,3	74,3	84,2	92,7	100,0			
Gns.	1,0	1,1	2,1	2,3	2,8	2,9	2,8			

17 % af faringerne giver 4 eller flere dødfødte grise pr. kuld

Analyser omkring dødfødte

Overblik med optællinger – her 0,9 dødfødte i gennemsnit

Dødfødte \ Kuld	1	2	3	4	5	6	7..12	Sum	%	Akk. %
0	110	96	77	51	52	35	39	460	49,8	49,8
1	42	46	45	33	22	32	24	244	26,4	76,3
2	21	22	24	20	19	19	19	144	15,6	91,9
3	5	4	12	7	9	11	5	53	5,7	97,6
4			1	2	2	2	4	11	1,2	98,8
5..9	1	1	2	1	1	2	3	11	1,2	100,0
10..25								0	0,0	100,0
Sum	179	169	161	114	105	101	94	923	100,0	
%	19,4	18,3	17,4	12,4	11,4	10,9	10,2	100,0		
Akk. %	19,4	37,7	55,1	67,5	78,9	89,8	100,0			
Gns.	0,6	0,6	0,9	0,9	1,0	1,2	1,1			

+ 20 %-point

Stort set uændret

2,6 % af faringerne
giver 4 eller flere
dødfødte grise pr.
kuld

Ændring af dødfødte -0,4 -0,5 -1,2 -1,4 -1,8 -1,7 -1,7

Analyser omkring dødfødte

Kendte risikofaktorer eller ?

- Stigende antal dødfødte med stigende kuldnummer?
 - Skal sotavlernes farve indikere risiko ■ ■ ■
- Stigende antal dødfødte ved mange dødfødte i sidste kuld?
 - Er der en vis tærskel, som øger dødfødte i næste kuld markant?
- Huld
 - Meget magre søer er en risikofaktor
- Keep it simple
 - Antag, at faringsovervågning gavner alle søer og fødte grise

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Din vej til færre dødfødte

— Analyser omkring dødfødte —

— Faringshjælp —

— Faringsovervågning —

Fibre

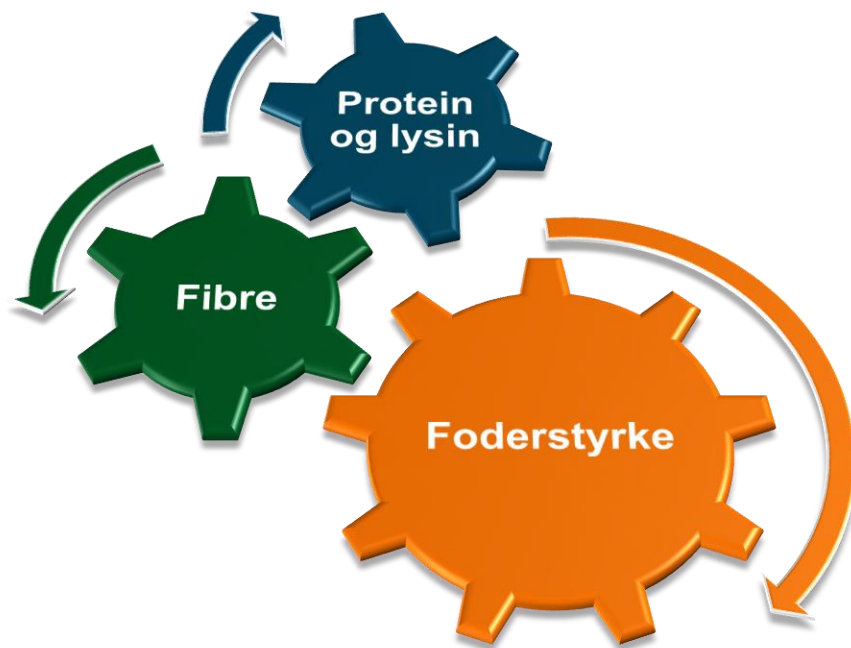
— Fodringshyppighed —

Foderstyrke

SEGES
INNOVATION

Din vej til færre dødfødte grise

Fokuser på fodring af søerne

1. step: Foderstyrken ★★★

- Vigtigste tiltag (4,0 FEso pr. dag)
- Nemt og værd at afprøve

2. step: Fibre ★★

- Kan komme fra diegivningsfoderet og jo mere foder, jo flere fibre (roepiller + havre + byg + hvede)
- Manuelt tilskud før faring (også i weekenden)
- Fasefodring

3. step: Protein og lysin ★

- Fortyndning kræver manuelt tilskud før faring
- Simpel fortynding med hvede
- Fasefodring

Din vej til færre dødfødte grise

Fokuser på management omkring faring

Faringsovervågning

Hele døgnet eller dele på store faringsdage

Runde hvert 30. min

Noter antal levende og dødfødte ved hvert tje
Ikke født grise → fødselshjælp
Opmærk grise

Ekstra

Splitmalkning
Kuldudjævning
Håndtering af svage og små grise
Raskmelding af so

Spørgsmål